

DOSSIER 15

uvod
 siječanj
 veljača
 ožujak
 travanj
 svibanj
 lipanj
 srpanj
 kolovoz
 rujan
 listopad
 studeni
 prosinac

SEBASTIJAN VOJVODA TOPOLOGIJE

Galerija Forum, 3. – 28. 2. 2015.

Izložbi slika danas i ovdje prijeti opasnost da ju se smjesta kategorizira pod gotovo estradnu sklepinu 'novog hrvatskog realizma', od koje najveću štetu trpe oni koje se pod taj nesuvisli nazivnik trpa. (Kao da bi ga bilo moguće sadržajno ili stilski razlikovati od primjerice, slovenskog, bosanskog ili švedskog.)

Vojvoda opasnost paušalnog svrstavanja u začetku eliminira zato što zasad još nije оформljena grupacija 'nove apstrakcije', no ako se takva odrednica uskoro i oblikuje tada bi ga se moglo staviti uz bok Duji Juriću u podvrsti pod imenom 'updatirane apstrakcije'.

U Vojvodinu slučaju takva hipotetska kategorizacija proizlazi iz kombinacije između nečeg što podsjeća na duhovito (pa čak pomalo i karikaturalno) čitanje naslijeđa ruske avangarde, ponajprije El Lissitzkog i Maleviča, pa onda i Mondriana i, s druge strane, onog što je, ponovo, diskretna karikatura virtualnog grafizma – ogromnog povećanja provodnika otisnutih na minijaturnim elektronskim pločicama (situaciju koju je poprilično istražio, dakako, Jurić), zatim dijelova grafike nekih već i zaboravljenih kompjuterskih igrica i konačno pixela kao elementarnog konstrukta kompletnog virtualnog prostora. Ono što je atom u organici, to je pixel u digitalnoj slici.

Ne bi se, međutim, moglo reći da je ovdje prisutna bila kakva posveta, relacija, referenca ili bilo što slično s obzirom na spomenute klasike, nego da se radi o svojevrsnom propitivanju, ako ne i ironizaciji određenih vizualnih arhetipova koji su u međuvremenu poprimili gotovo epski ikonografski značaj. Istovjetan je pristup, odnosno čitanje, usmjereno na povijest kao i na sadašnjost - koju se ovdje duhovito poistovjećuje s bivšim pretpostavkama budućnosti koje je današnjica već adaktirala. Gledajući, naime, slikarsku interpretaciju tih pixela i elektronskih sinapsi, galopirajući tehnološki napredak i njih već odavno doživljava kao 'daleku' prošlost. Moglo bi se reći da se ovakvim obuhvatom motiva zapravo interpretira nekakvo 'svovrijeme', no, između redova te interpretacije kao da dopire

šapat (kojeg je i autor zacijelo čuo, ako ne i potaknuo) kako je naš doživljaj, naša percepcija osnovnih grafičkih elemenata virtualiteta zastarjela... Uvećane pixele strelovito tehnološko ubrzanje kao da u svom virtualnom svemiru ostavlja poput spomenika počecima, a naizgled složene elemente elektronskih mikro instalacija *nano* današnjica je smjestila u muzeje, ne bi li djeci sutrašnjice na tim banalnim primjerima ilustracijom pojasnila kako je to sve počelo.

Odgovor na pitanje 'što je zapravo sadržaj Vojvodine *Topologije*?' ne može biti sasvim jasan odnosno narativno figurativan ne samo zato što su motivi apstraktni nego zato što je, po mom mišljenju, ideja konceptualno postavljena u prostor između izložbe i posjetitelja, ali tek s pretpostavkom udatacije dosadašnjeg pristupa, na čemu bi se trebao temeljiti jezik njihova dijaloga.

Osnovna sintaksa tog jezika jest redefinicija odnosa spram neupitnosti petrificiranih, pa slijedom toga i 'posvećenih', postulata koje se istovjetnim tretmanom sučeljava s 'profanim' simbolima današnjice. Pretpostavljajući nekakve striktno, fiksno postavljene kriterije, takva bi se namjera mogla doživjeti i subverzivnom, tim više što je, bez obzira na odgovornu i zanatski visoku razinu, u tom sučeljavanju prisutna i diskretna karikatura kako spram vlastitog tako i cjelokupna doživljaja spomenutih nedodirljivosti. No, upravo postavljanjem elemenata na istu ravan ustanovljava se legitimitet vlastite pozicije koja otkriva mogućnost proboja u aktualno, u scenarij vlastita života, u neki polemički dohvat svijeta. Koja se ne libi ironičnih uboda u raslinje općih pojmova ili konkretno, udatacije vizualnih simbola.

I dok Jurić estetizacijom i uvećanjem matičnih pločica sugerira osjećaj strepnje pred sveobuhvatnošću neshvatljive elektronike, Vojvoda u istoj tehnici progovara jezikom nove generacije i 'geometrijske činjenice proglašava kontrolorima za kretanje u virtualnom svijetu igračih konzola'.

Slike na zidovima (ulja na platnu), u grupama ili pojedinačno postavljene, jednoobrazna su formata (50 x 50 cm) i međusobno vrlo slične – započelo se od crnih, crvenih i bijelih ploha i linija (apostrofiranje prošlosti) u koje se uključuje nijansa sive kao posvijetljena crna i nijansa bordo kao potamnjele crvene (relativizacija kao doprinos sadašnjosti). Samo se na jednoj slici, od njih pedesetak, probio minijaturni komadić plave. Sve su plohe i linije pravilne, ravne, posve geometrizirane. Ponekad se u njihovu razmještaju na platnu pojavljuje slutnja dizajna, koja je, međutim, smjesta napuštena budući okružena posvemašnjom gustoćom dapače, gužvom na susjednim platnima što bi eventualni dizajn učinio posve nefunkcionalnim. Iz totalne se geometrizacije ne mogu razabrati ni Knifer, ni Picelj, ni Mondrian a s početka dominantna asocijacija na konstruktiviste postupno iščezava pod naletom personifikacije virtualna umreženja. Toponimi apstrakcije, dakle, tek načelno uključuju opća mjesta, a ta opća mjesta moguće i identificiraju autorov stav o apstrakciji koji u obzir uzima samo onu geometrijsku. Ili, nju uzima zato što mu je moguće sučeliti vizualne toponime razmaknute jedno stoljeće i izolirati, pa čak i naglasiti njihovu sličnost. Ne bih, međutim, rekao da je ta komparativnost ključna nego tek usputna poluga, tek etapa u doživljaju na koncu kojeg, dakako, ne čeka nikakva finalna poanta nego tek suptilna ponuda razgovora, koji se, međutim, može odviti jedino pod striktnim, odnosno isključivo ovim okolnostima:

1/ stiliziranom izjednačavanju vizualnih simbola prošlog i sadašnjeg vremena;

1a/ interpolacijom ključnih značajki razvoja apstraktna slikarstva u posvemašnju sveprisutnost virtualna konteksta;

2/ neodvojivošću spiritualne dimenziju umjetnika / slikara u čiji je razvoj nužno utkana svijest o idejnom razvoju tog metiera s njegovom svjetovnom osobnošću okruženom konfiguracijom suvremena doba.

Ispostavu tih konceptualnih isprepletenosti, čija je jedna od formalnih karakteristika upravo gusta mreža suodnosa geometrijskih oblika unutar jedne slike, postavlja u očiste gledatelja. Čak bi se moglo govoriti i o instalaciji s obzirom na usporedivost dojma kompletne izložbe i njenih izgradbenih dijelova jer vizualnost detalja na pojedinoj slici poslušno odgovara ulozi pojedine slike u totalu. I taj total poput nekakva neobična ogledala reflektira pogled što ga gledatelj upućuje prizoru i vraća mu ga natrag preodjevena u doživljaj. Bez obzira na posvemašnju općenitost te komunikacije koja bi se uvijek u galeriji trebala dogoditi između *art facta* i recepcije, u ovom slučaju to zapravo i nije dijalog, odnosno nije poanta u razgovoru između slika i čovjeka koji ih gleda, nego je ta komunikacija, rekao bih, još uvijek u službi. Poput projekcije sekundarne slike koja kao ekran koristi projekcioni snop primarne. Pri čemu je sekundarna slika materijalizacija dijaloga odnosno vizure s ciljem da precizira točku odnosno poziciju promatrača.

Poziciju metaforičke prirode: točku u kojoj bi suočavanje sa stilizacijom topološke mreže trebalo rezultirati prepoznavanjem pa čak i demistifikacijom ili barem redefinicijom arhetipskog vizualnog jezika. Interpolacija starih 'ikonografskih' elemenata u ono što u osnovi nema estetskih pretenzija, nego mu je ta atribucija dodana autorskom interpretacijom, u svijesti gledatelja plastično oblikuje njegov vlastiti odnos spram neupitnosti estetskog apsoluta. U toj točki gledatelj postaje spreman prihvatiti sve ono što mu izjednačavanjem Crnog kvadrata i povećanog pixela u svojim uljima na platnu poručuje autor.

Pa mu se čak čini i da čuje njegov glas dok mu govori:

«U potpunosti se odričem metafizičkog pristupa geometriji kao izrazu skrivenog univerzalnog poretka koji je bio značajan za pionire apstraktnog slikarstva. Na prvom je mjestu događajna sadašnjost i njena ontologija.»

prethodna | | slijedeća

OSVOJENA PODRUČJA

© Copyright - Boris Greiner
www.petikat.com/greiner